

การร่วมจัดการระบบพหุสิทธิ์ งานร่วมต่างภาคส่วน และภาคีต่างระดับ (Multi-level Governance)

นพ. วิพุธ พูลเจริญ

มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนานโยบาย
(สวน.)

วันที่ 27 กันยายน พ.ศ. 2565

การจำแนกรูปแบบการเปลี่ยนแปลงบริการ

1) มุ่งเปลี่ยนแปลงแบบพัฒนา (Incremental Change) เพิ่มปริมาณคุณภาพ ตามบทบาทหน้าที่ (Function) ของหน่วยงาน ระบบงาน และโครงสร้างเดิมที่กำหนดไว้ การวัดเกณฑ์การเปลี่ยนแปลง ก็ยังใช้ตัวชี้วัดที่ใช้กันอยู่แล้ว

2) มุ่งเปลี่ยนแปลงแบบเปลี่ยนผ่านตามบริบท (Transition Change) เป็นการเปลี่ยนแปลงตามกรอบกำหนดวิถีกิจกรรมใหม่ เช่น กฎหมายระเบียบการจ่ายเงิน การใช้เครื่องมือดิจิทัล ทำให้ผู้ดำเนินงานต้องปรับพฤติกรรมตาม

3) มุ่งเปลี่ยนแปลงแบบพลิกโฉม (Transformation Change) โครงสร้าง/ระบบงาน หรือวิถีการจัดบริการ (Pathway of Service) ซึ่งมีความซับซ้อนในการเปลี่ยนแปลงสูง และต้องอาศัยความร่วมมือจัดการ (Collaboration) ระหว่างผู้ใช้บริการ งบประมาณใช้แตกต่างกันในระดับต่าง ๆ

ระบบนิเวศสู่การปรับใหม่บริการ

สุขภาวะ

การวิเคราะห์
(Analysis)

การเปลี่ยนแปลงเชิงพัฒนา
(Incremental Change)

การเปลี่ยนผ่านตามบริบท
(Transitional Change)

การพลิกโฉมโครงสร้าง & ระบบ
(Transformation Change)

ทฤษฎี
(Theory)

วิเคราะห์ทฤษฎีที่นำมาใช้เป็นกรอบการเปลี่ยนแปลง

สัญญาณ
สื่อ
ข้อ
ขัดแย้ง

การประยุกต์ใช้
(Application)

ร่วม
(Engagement) ในกระบวนการเปลี่ยนแปลงโดยร่วมเรียนรู้จากกรณีศึกษา (Case Study) ที่ใช้จัดการเปลี่ยนแปลง

ขั้นตอน การพลิกโฉมระบบบริการ

ขอบเขตวิวัฒนาการ
ทางสังคมเทคนิค
(Socio-Technic Landscape)

กระแสสังคมเทคนิคจาก
ภายนอก

การยอมรับสังคมเทคนิคใหม่
เข้าสู่ระบบและระบบงาน
(New Configuration
breakthrough
adjustment in Regime)

1 การสร้างช่องทางแห่งโอกาสการ
เปลี่ยนแปลง
(Creation Windows of Opportunity)

8

สังคมเทคนิคที่ใช้
อยู่ในระบบงาน
ตามปกติ

2 พลวัตรในระบบงานที่
เสถียรพอ
(Dynamically stable Regime)

7

โครงสร้างและระบบใหม่ชัดเจนปรับตัวสู่ระบบที่
ยอมรับ
(New Configuration breakthrough; adjustment in Regime)

อิทธิพลจาก
โอกาส
(External Influence to Niche)

3

4

6

การจัดตัวองค์ประกอบเข้าสู่
กระแสหลัก
(Elements aligned, dominant design)

โอกาสรังสรรค์
นวัตกรรม
(Niche of Innovation)

5

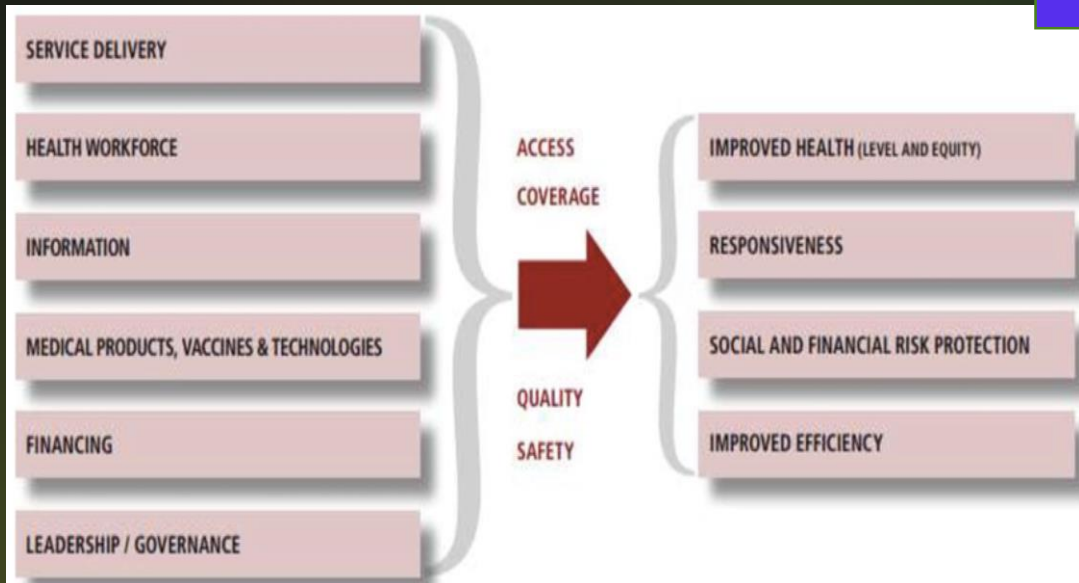
การสนับสนุนสิ่งแปลก
ใหม่
(Novelties are supported)

ระยะเวลา
(Time)

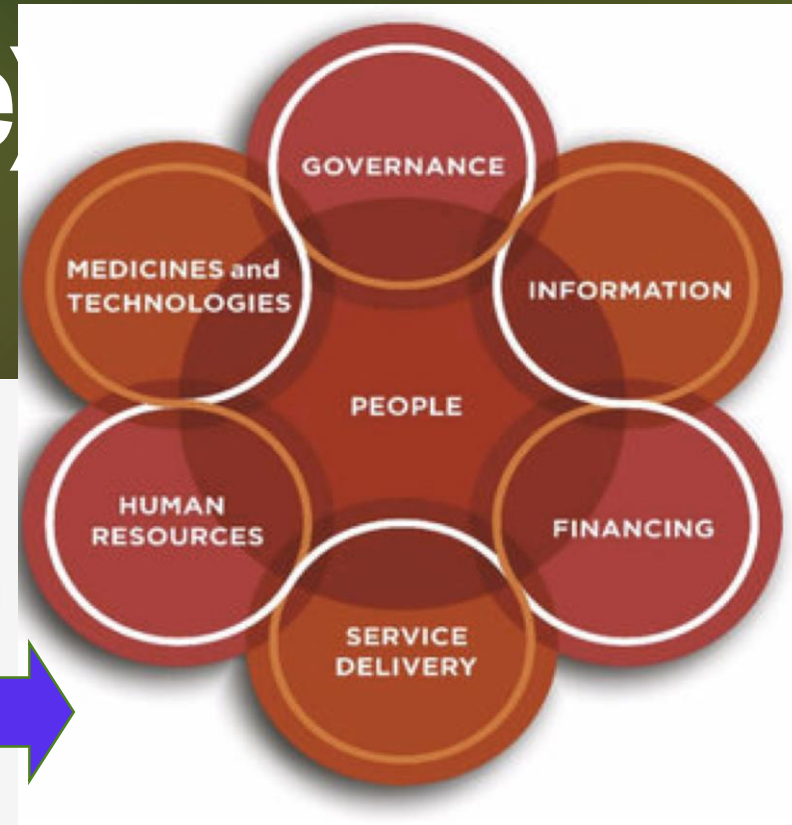

วิวัฒนาการของแนวคิดระบบสุขภาพที่ มุ่งหวัง กับ การร่วมจัดการ หรือธรรมาภิ บาล (Governance)

6 Building Boxes of Health Systems 1990's

6 Building Boxes after 2000

WHO's 6 Building Boxes

หลักธรรมาภิบาล องค์กรที่ดี (Good Governance)

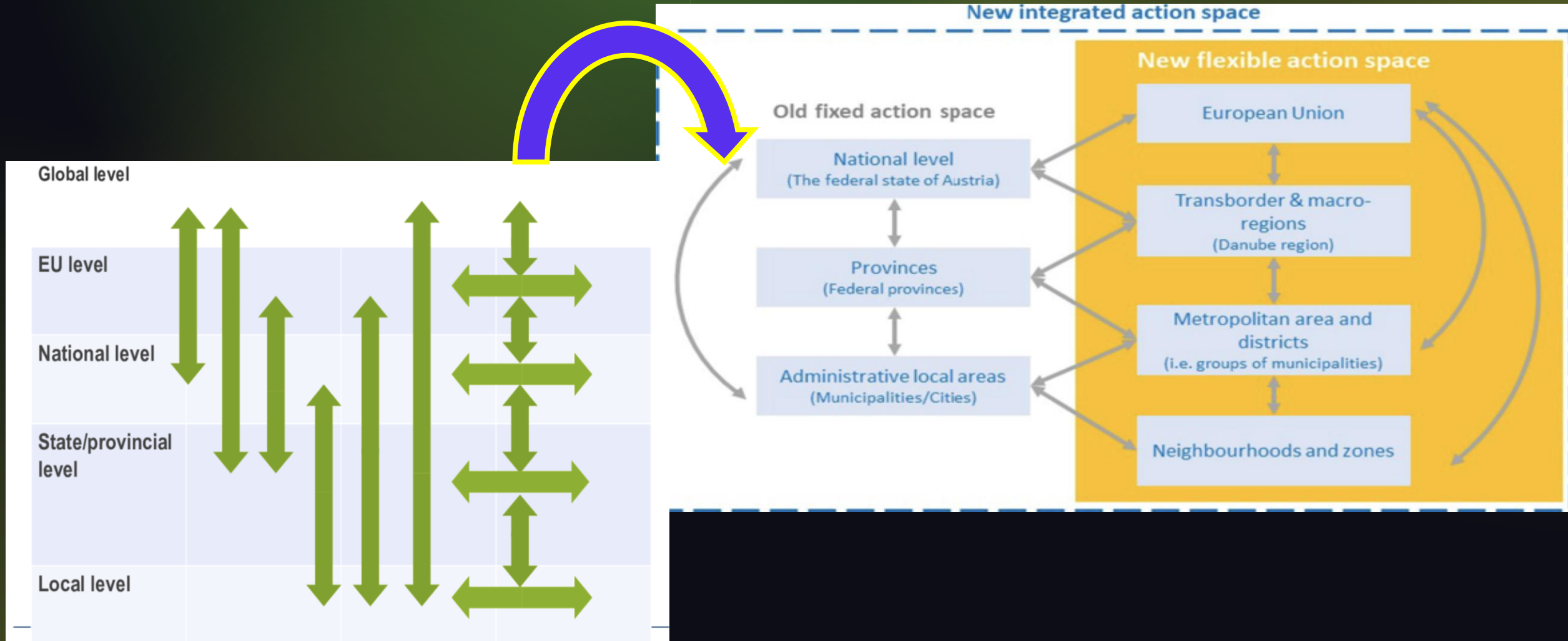

ตามมติ ครม. วันที่ 25 เมษายน พ.ศ. 2555 เป็นข้อเสนอส่งเสริมและพัฒนารัฐ

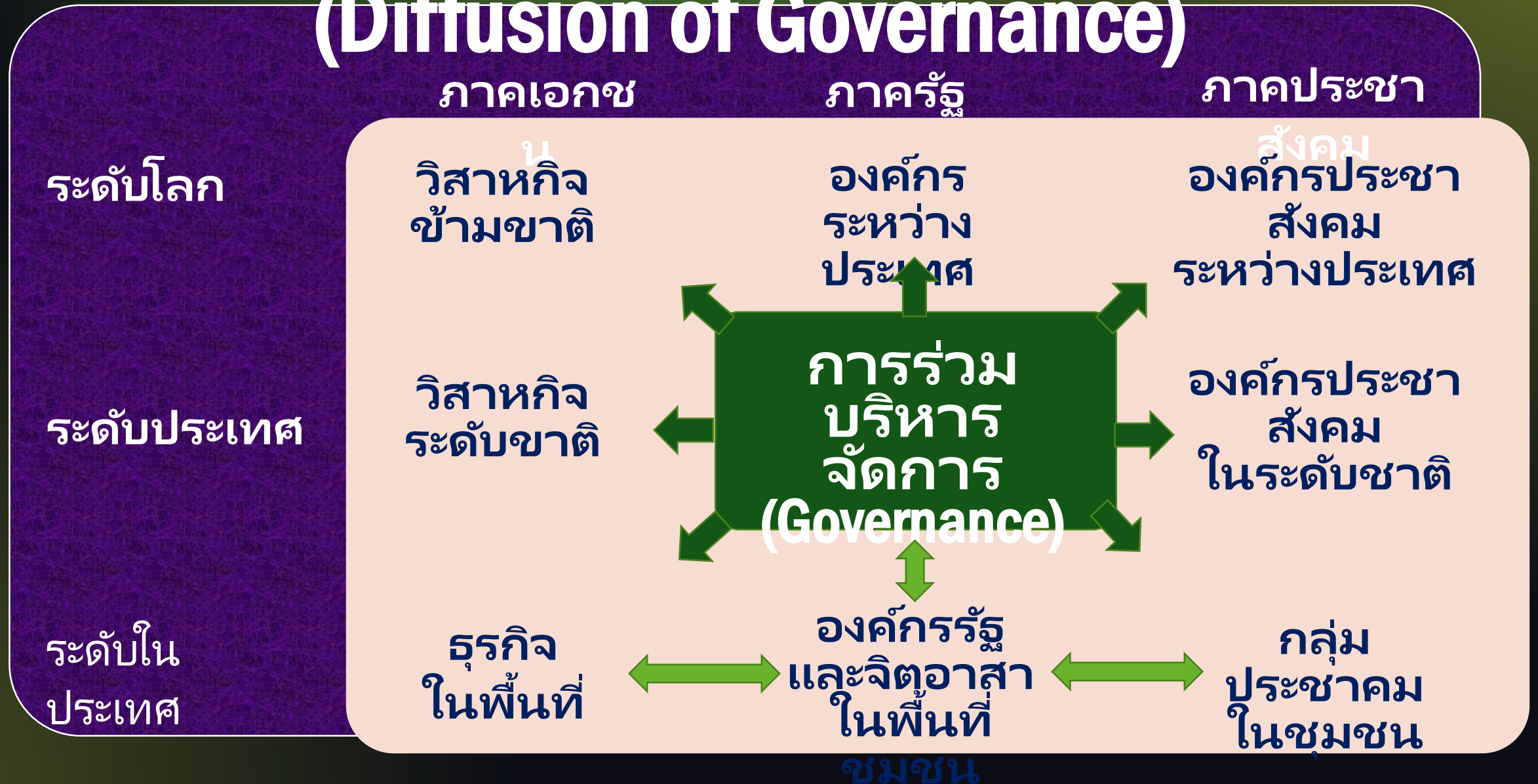
นิยามของ Governance ของ UN

ผลรวมของการร่วมจัดการภารกิจร่วมกันของกลุ่มบุคคล สถาบัน ทั้งจากภาครัฐ และเอกชน เป็นกระบวนการที่มีผลประโยชน์หลากหลาย อันอาจมีความขัดแย้งกันอย่างต่อเนื่องให้มีการปรับปรุงคุณภาพ และปริมาณงาน ครอบคลุมครบถ้วนขึ้น ให้เป็นกิจกรรมที่มีการร่วมดำเนินงาน โดยประกอบขึ้นจากสถาบันที่เป็นทางการ ซึ่งมีระบบงานที่เสริมพลัง และความร่วมภารกิจ เอื้อให้ประชาชน และสถาบันที่เกี่ยวข้องเข้ามาร่วมดำเนินงานตามประเด็นที่สนใจ

วิวัฒนาการของ Multilevel Governance ใน ยุโรป

การร่วมจัดการนโยบายหลายระดับแบบ แพร่ขยาย (Diffusion of Governance)

รูปแบบร่วมจัดการนโยบายต่าง

ระดับ

หลายระดับ
Hierarchical (Top-Down)

Hierarchical Governance
(e.g. rule of law, clear division of tasks)

เป้าหมายสู่
การพัฒนา
ที่ยั่งยืน

หลายระดับร่วมในเวลาจริง
Collaborative (Real-time)

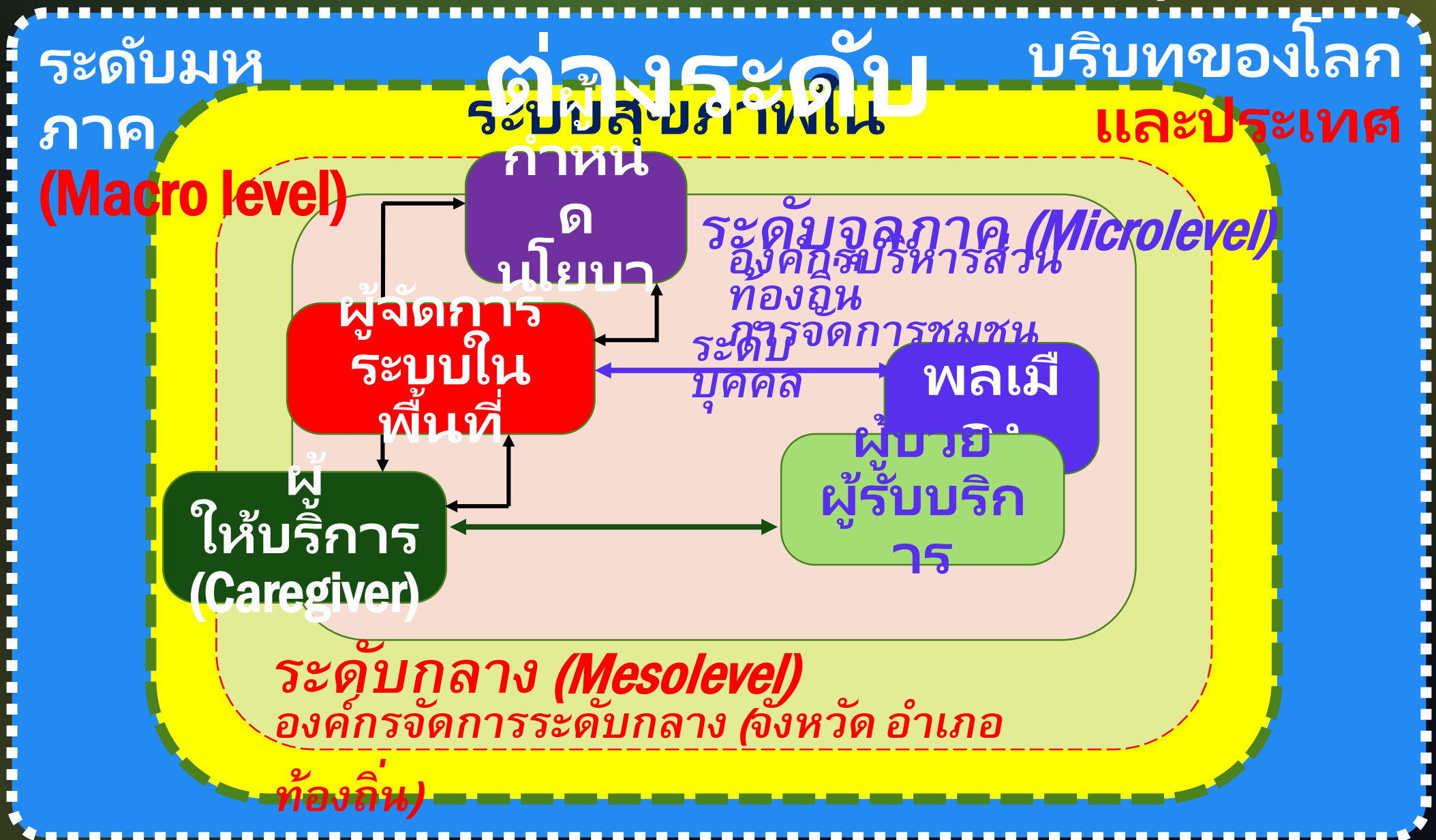
Network
Governance
(e.g. Collaboration,
Co-production)

หลายระดับจากล่างขึ้นบน
Marketing (Bottom-up)

Market
Governance
(e.g. entrepreneurship,
Empowerment, Incentive)

บทบาทการจัดการระบบสุขภาพ

การปรับระบบสุขภาพ ให้สอดคล้องกับบริการแต่ละ

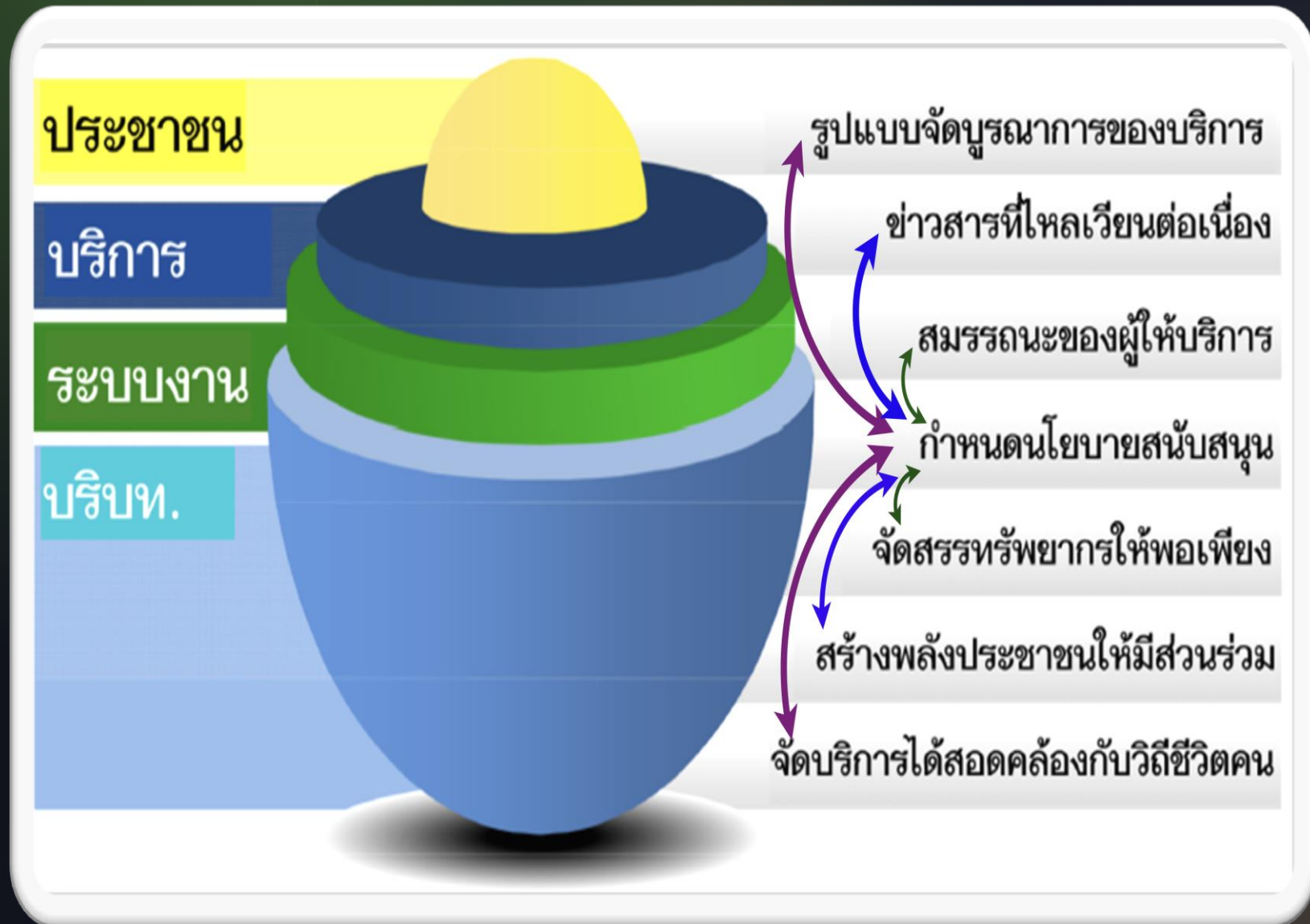
ปัญหาสุขภาพ

ศูนย์รังสรรค์นวัตกรรม (Innovation sandbox) ที่เชื่อมโยงระหว่างระดับ

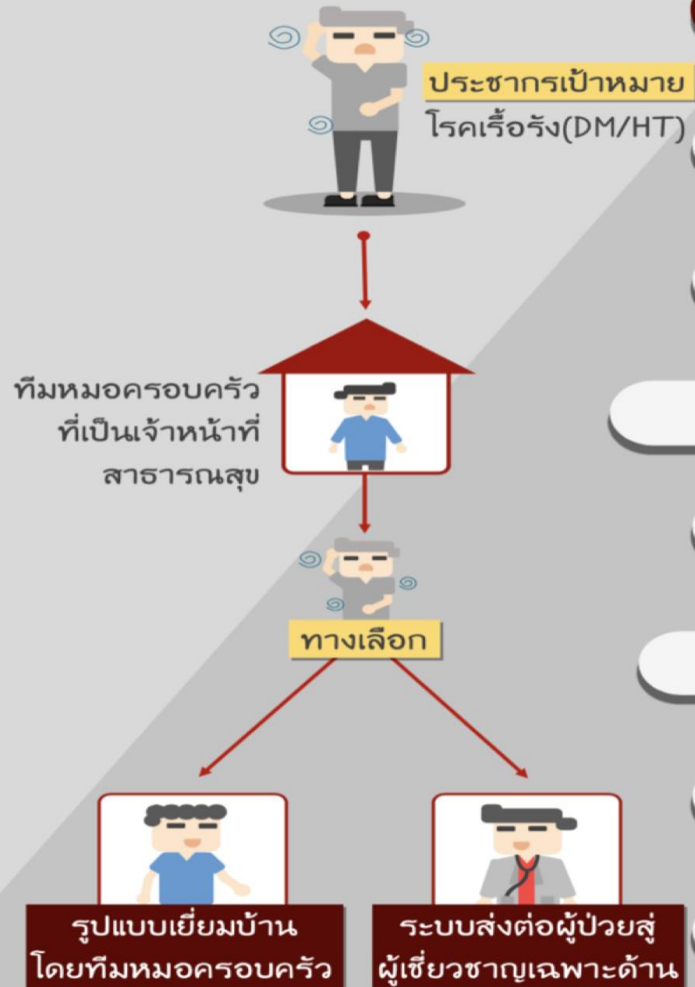

แนวคิดใหม่ ของบริการ สุขภาพ

ฉาบท้าต้นไขของการพลิกโฉมระบบ

รูปแบบเดิม

บริการรูปแบบใหม่ของการบริการ **สุขภาพ**

SPECTRUM การดูแลรักษาเบาหวานทั้งสอง

การป้องกันด้วยกลวิธีปฐมภูมิ การป้องกันในกลุ่มประชากร การจัดการดูแลรักษาผู้ป่วย การป้องกันบำบัด

ภาวะทางพันธุกรรม

ผู้เกิดจากพ่อแม่ที่เป็น

diabetes. Non-modifiable risk factors include:

- Race/ethnicity
- Parent or sibling with diabetes
- Mother who had gestational diabetes

Share your personal and family history of diabetes with your healthcare team and ask to be screened for diabetes.

การปรับแก้ปัจจัยเสี่ยง

ผู้ที่สามารถปรับเปลี่ยน

- Maintaining a healthy weight
- Eating healthy
- Engaging in physical activity
- Living tobacco free
- Getting adequate sleep

การปรับแก้ภาวะ

ผู้ที่ผลตรวจเลือดชี้ว่ามีภาวะ

be prevented or delayed by:

- Obtaining and maintaining a healthy weight
- Eating healthy
- Engaging in physical activity
- Living tobacco free
- Getting adequate sleep
- Participating in group education to prevent diabetes

การรักษาและสร้างเสริมสุขภาพ

ผู้ที่วินิจฉัยว่ามีเบาหวานต้องรักษาอย่างต่อเนื่อง

needs to be managed and complications prevented by:

- Maintaining a healthy weight
- Eating healthy
- Engaging in physical activity
- Living tobacco free
- Getting adequate sleep
- Participating in individual and/or group education to manage diabetes
- Adhering to personalized diabetes treatment plans, including medications and insulin, if needed

การรักษาฟื้นฟูภาวะแทรกซ้อน

ที่มีภาวะแทรกซ้อนและต้องได้รับ

your healthcare team to protect your:

- Brain and Cognition/Memory
- Ears/Hearing
- Emotions/Mental Health
- Eyes/Sight
- Feet
- Heart
- Lungs
- Kidneys
- Nerves
- Reproductive organs
- Skin and Nails
- Teeth and Gums

การพลิกโฉมในระดับบุคคล

การวางแผนจัดการดูแล

การวางแผนเตรียมขยายผลร่วมกับทุก

ทิมศึกษาแยกการวิเคราะห์เป็น 2 ด้าน

The diagram consists of two main rectangular areas. The left area is brown with a dashed border and contains yellow text. The right area is blue with a solid border and contains white text. A large, stylized arrow shape is formed by the intersection of these two areas, pointing from the left towards the right.

การ
วิเคราะห์
อุปทาน
(Supply)

การ
วิเคราะห์
อุปสงค์
(Demand)

กรอบการติดตามและประเมิน

บูรณาการบริการ
สุขภาพ **ความก้าวหน้า**

เป้าหมาย และ วิกฤติ- ความร่วมมือ
การดูแล

การจัดบริการแต่ละด้านแก่แต่ละคน **19**

การเตรียมผู้ให้บริการในแต่ละสาขา

ระบบข้อมูลข่าวสารสุขภาพแต่ละคน

การจัดระบบเข้าถึงเวชภัณฑ์จำเป็น

ระบบการเงิน/คลัง ของแต่ละบริการ

ระบบร่วมกันจัดบริการสุขภาพ

การดูแลตนเอง

ของ **ผู้รับบริการ**

การเข้าถึง ความครอบคลุม คุณภาพ ความ

เป้าหมาย/

ผลลัพธ์
ระดับสุขภาพและความเป็นธรรมดีขึ้น

ความรับผิดชอบของทุกฝ่ายเพิ่มขึ้น

ได้รับการคุ้มครองทางสังคม/การเงิน

ประสิทธิภาพของบริการปรับปรุงขึ้น

การสื่อสาร-สื่อความเข้าใจ

กรอบการจัดการเปลี่ยนแปลงแต่ละ

ระดับ

ผลกระทบ

โครงการฯ เพื่อใคร?
กำหนดโดยใคร?
มีนัยสำคัญต่อใคร?

การขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงบริษัท

1. วิเคราะห์เหตุปัจจัยที่จำกัดการจัดบริการ
สุขภาพในเรื่องเบาหวาน และโควิด-19

2. จัดทำผังผู้รับผิดชอบในการจัด
บริการ และผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย
ในระบบบริการ และดูแลตนเอง
ให้ควบคุมโรคได้อย่างมี
ประสิทธิผล

3. ประเมินความยอมรับของผู้รับผิดชอบ
ต่อการปรับปรุง
แก้ไขบริษัทที่มี
หลักฐานว่า
ควรปรับปรุง

การเปลี่ยนแปลง
ระยะยาวและยั่งยืน

การเปลี่ยนแปลง
ระยะกลาง

อิทธิพลทางอ้อม เช่น การจัด
วางนโยบาย ข้าราชการความรู้
ผู้วางแผน นักวิชาชีพ กลุ่มที่
มีส่วนได้ส่วนเสีย

การเปลี่ยนแปลง
ระยะสั้น

อิทธิพลโดยตรง เช่น ภาครัฐที่เข้าร่วมการ
วางแผนดำเนินงาน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
กลุ่มเป้าหมายของโครงการที่ได้รับผลผลิต

ขอบเขตที่โครงการ
ควบคุมกำกับกลยุทธ์
กิจกรรม ผู้มีส่วนได้ส่วน
เสียกับกิจกรรม และ
ผลผลิตในโครงการ

ผลผลิต =
ผลงาน +
ชุมชน +
ข้าราชการ

มีความสำคัญ
ผูกพันภารกิจ
ในหมู่ผู้มีส่วน
ได้ส่วนเสีย

เปลี่ยนวิธีปฏิบัติงาน
นโยบาย และการ
จัดสรรทรัพยากร

เปลี่ยนแปลงความรู้
ทัศนคติ ทักษะงาน
และสัมพันธภาพ

นำไปใช้โดย
ผู้จัดการ
และกลุ่มผู้มีส่วน
ได้ส่วนเสีย

เกิดการขยายการเปลี่ยน
แปลงความรู้ การปฏิบัติ
นโยบายผ่านข้าราชการ
และผู้ดำเนินงาน

Sandbox
กทม. ในปี
ที่ 2

Sandbox ใน
เขต
ในปลายปีที่ 1

Sandbox ที่เกิดใน
พื้นที่ชุมชนใน
ระยะเวลา 1 ปี

ศูนย์รังสรรค์นวัตกรรม (Innovation sandbox) ที่เชื่อมโยงระหว่างระดับ

กรอบวิธีสร้างระบบบริหารจัดการระหว่างภาค ส่วน

และระหว่างระดับการปกครอง

การใช้กลวิธีดิจิทัล เพื่อพลิกโฉมระบบบริการ

การสนับสนุนการทำงานร่วมกันแบบกระจายศูนย์ รองรับการผลิตข้อมูลที่มีขนาดใหญ่ มีรูปแบบหลากหลายและเปลี่ยนแปลงได้อย่างต่อเนื่อง

การวิเคราะห์แบบรายงาน (Traditional Analysis)

การวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์สนองผู้ใช้งาน (Advanced Analysis)

มุ่งจัดวาง / ทดสอบระบบข่าวสารให้ เข้าถึงบริการ

ข้อมูลมาก (Big Data)

- ขนาดและจำนวน
Volume
- ความเร็วทันการณ์
Velocity
- ความหลากหลาย
Variety
- ความเป็นจริง
Veracity
- คุณค่า
Value

5 V.

